

Protestantse Gemeente Utrecht

Financieel jaarverslag 2023

van het

College van Kerkrentmeesters

kerk in de stad, kerk vóór de stad

versie 4

31 mei 2024

Inhoudsopgave

	pagina
Verantwoording	2
Protestantse Gemeente Utrecht	3
Verslag van het College van Kerkrentmeesters	4
Balans	5
Staat van Baten en Lasten	6
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
Toelichting op de balans	
Activa	9
Passiva	14
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	22
Toelichting op de staat van baten en lasten	
Operationele baten	23
Operationele lasten	28
Incidentele baten en lasten	28
Resultaatbestemming	28
Bijlagen	
1. Balans en weerstandsvermogen per wijk	29
2. Baten en Lasten per wijk	30
3. Kerkbalans bijdragen per wijk	31

De bijlagen vallen buiten het bestek van de accountantscontrole.

Verklaringen

1. Controleverklaring van de accountant
2. Verklaring en ondertekening College van Kerkrentmeesters
3. Verklaring en ondertekening Algemene Kerkenraad

Verantwoording

Financiële administratie en samenstelling jaarrekening:

Bureau van de Protestantse Gemeente Utrecht
Margaretha van Parmadreef 14
3561 SR Utrecht

030 - 2737540
www.pgu.nu

KvK-nummer 76367657

Controle jaarrekening:

Van Ree Accountants
Postbus 137
3430 AC Nieuwegein

Protestantse Gemeente Utrecht

De Protestantse Gemeente Utrecht (PGU) heeft rechtspersoonlijkheid, naast de Diaconie, die een eigen jaarrekening publiceert. De Algemene Kerkenraad (AK) is verantwoordelijk voor de 'zorg' voor de gemeente, maar legt de 'verzorging' in handen van het College van Kerkrentmeesters (Kerkorde PKN ordinantie 11).

De bevoegdheid van het College van Kerkrentmeesters (CvK) wordt begrensd door het vastgestelde (financiële) beleid van de PGU. De basis daarvoor vormen het beleidsplan van de gemeente, opgesteld onder verantwoordelijkheid van de AK, en de jaarlijkse begroting die door het CvK wordt voorbereid en door de AK wordt vastgesteld. AK en CvK kunnen alleen in onderlinge overeenstemming afwijken van het staande beleid.

Het CvK vertegenwoordigt de gemeente in vermogensrechtelijke aangelegenheden. Alleen het CvK kan overeenkomsten op het gebied van personeel, gebouwen of financiën aangaan. Voorzitter en secretaris van het CvK zijn in deze zaken gezamenlijk tekenbevoegd.

De PGU bestond in 2023 uit 10 wijkgemeenten en was eigenaar van 11 kerken.

De financieel-administratieve indeling is als volgt:

Kostenplaats	Status	Kerkgebouw	E/H	Totaal aantal leden	Bijdragende leden
Centraal	Protestantse Gemeente				
Janskerkgemeente	Wijkgemeente	Janskerk	H	407	106
Jacobikerkerk	Wijkgemeente	Jacobikerkerk	E	1.721	291
CP Domkerk	Wijkgemeente	Domkerk	E	1.364	232
Op Zuilen	Wijkgemeente	Oranjekapel	E	1.405	177
Johannescentrum	Wijkgemeente	Johannescentrum	E	1.018	186
Nieuwe Kerk	Wijkgemeente	Nieuwe Kerk	E	1.941	332
Tuindorpkkerk	Wijkgemeente	Tuindorpkkerk	E	1.309	226
Wilhelminakerk	Wijkgemeente	Wilhelminakerk	E	1.085	92
Nicolaikerk	Wijkgemeente	Nicolaikerk	E	2.520	336
Utrecht-West	Wijkgemeente	Wijkplaats	H	1.950	141
De Haven	Pioniersplek		H	42	17
Op Adem	Pioniersplek				
Janskerk	Gebouw (Centraal)	Janskerk	E		
Bethelkerk	Gebouw (Centraal)	Bethelkerk	E		
De Wijkplaats	Gebouw (Centraal)	Wijkplaats	E		
Totaal				14.762	2.136

Per kostenplaats is aangegeven of sprake is van exploitatie (E) of van huur (H) van het kerkgebouw. Per wijk is het aantal ingeschreven personen en het aantal Kerkbalans-bijdragen vermeld. De bijdragen zijn meestal per pastorale eenheid (adres), dus voor meerdere gezinsleden.

De wijkgemeenten hebben een eigen gedelegeerde verantwoordelijkheid voor de eigen financiën van de wijk, voor het beheer van het kerkgebouw en voor het werkgeverschap van de medewerkers. Voor deze wijken zijn wijkjaarrekeningen opgesteld, die zijn samengevat in bijlage 1 (balans) en bijlage 2 (baten en lasten) van deze jaarrekening.

De bovengenoemde pioniersplekken functioneren financieel-administratief als (kleine) wijken.

De kostenplaats PGU-Centraal representeert de gemeenschappelijke beheerszaken van de PGU, die onder directe verantwoordelijkheid van het CvK vallen. Er zijn aparte kostenplaatsen voor de gebouwen Janskerk en Bethelkerk, die centraal worden beheerd.

Verslag van het College van Kerkrentmeesters

In dit jaarverslag verschaft het College van Kerkrentmeesters inzicht in de balans per 31-12-2023 van de Protestantse Gemeente Utrecht, en daarmee in de opbouw en samenstelling van het vermogen, en in alle baten en lasten van de PGU in het boekjaar 2023.

De jaarrekening 2023 sluit met een balanstotaal van	€ 25.623.221
een operationeel resultaat over het boekjaar 2023 van	€ 509.869
en een resultaat over het boekjaar 2023 van	€ 727.027

De Kerkbalans bijdragen bleven op peil, ondanks een lichte daling van het aantal bijdragende leden. Per wijk zijn hier verschillen: de Nieuwe Kerk beleeft al jarenlang een sterke groei, enkele andere wijken hebben te maken met een teruggang in aantal leden.

Wij kregen dit jaar te maken met zeer sterk gestegen energietarieven. Daardoor moesten we stevige maatregelen nemen, zoals het flink lager zetten van de thermostaat. Daarmee konden we een deel van de stijging opvangen. In 2024 zijn de tarieven weer gedaald, maar de energieprijzen zijn nog steeds veel hoger dan enkele jaren geleden.

Op onze beleggingsportefeuille mochten we een goed rendement realiseren. Dit is de voornaamste oorzaak van het positieve saldo van het jaar, ondanks het negatieve saldo bij enkele wijken.

In 2023 werden wij benaderd door de Protestantse Theologische Universiteit, die naar Utrecht verhuist en gebruik wil maken van de Janskerk. De Universiteit huurt vanaf medio 2024 de Janskerk voor een periode van 30 jaar, waarbij de kerk op zondag beschikbaar blijft voor kerkdiensten van de Oecumenische Janskerk Gemeente. We zijn blij met deze samenwerking.

Het plan voor de verbouwing van de Bethelkerk bleek helaas niet realiseerbaar, vanwege de sterk gestegen kosten. Om die reden laten we de reserveringen voor dit project vrijvallen, centraal en bij de wijkgemeente. De geactiveerde projectkosten boeken we af ten laste van de algemene reserve. We gaan voor de Bethelkerk een andere bestemming zoeken.

Utrecht, voorjaar 2024.

Balans

na resultaatbestemming

Activa

Materiële vaste activa

Kerkgebouwen	393.454	1
Overig vastgoed	6.758.995	5.784.663
Inventaris	19.000	22.000
	7.171.449	5.806.664

Financiële vaste activa

Lening aan Stichting Prinsenhof	1.867.945	1.918.170
Deposito's Kapitaal binnenstadskerken	4.800.000	3.840.000
	6.667.945	5.758.170

Vlottende activa

Beleggingsportefeuille	10.558.088	9.867.674
Project herontwikkeling Bethelkerk	-	414.663
Voorraad Domshop	18.000	13.000
Vorderingen	538.562	964.381
Liquide middelen	669.177	1.633.805
	11.783.827	12.893.523

Totaal activa

25.623.221

24.458.356

Passiva

Eigen vermogen

Algemene reserves	11.690.792	11.189.456
Herwaarderingsreserve gebouwen	2.186.000	1.742.000
Bestemmingsfondsen		
Kapitaal rijksmonumentale kerken	4.800.949	4.800.949
Fondsen kerken	433.030	320.889
Bestemmingsreserves		
PGU algemeen	1.257.727	1.408.766
Wijkgemeenten	1.290.937	1.470.347
	21.659.435	20.932.406

Voorzieningen

Onderhoud gebouwen	2.813.341	2.591.456
Kerkorgels	217.012	205.303
Interieur	81.814	96.518
	3.112.167	2.893.277

Schulden

Langlopende schulden	261.183	247.374
Kortlopende schulden	590.436	385.298
	851.619	632.672

Totaal passiva

25.623.221

24.458.356

Staat van Baten en Lasten

	Begroting 2024	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€	€
A Baten				
Gebouwen	1.493.160	1.561.859	1.458.450	1.295.226
Bijdragen	1.918.691	1.829.228	1.880.006	1.783.668
Financiële baten	523.900	870.914	298.700	1.035.824-
Subsidies	347.800	307.209	329.000	356.788
Totaal baten	4.283.551	4.569.210	3.966.156	2.399.858
A Lasten				
Gebouwen	1.363.205	1.445.151	1.349.830	959.841
Predikanten	970.590	818.740	998.510	813.584
Medewerkers	1.331.264	1.210.193	1.252.196	1.120.729
Gemeenteleven	232.060	243.052	253.770	305.674
Administratie en beheer	235.303	232.796	220.430	248.569
Verplichtingen	109.400	109.411	100.680	116.466
Totaal lasten	4.241.821	4.059.342	4.175.416	3.564.863
A Operationeel resultaat	41.730	509.869	209.260-	1.165.005-
B Incidentele baten en lasten				
Incidentele baten	-	187.822	25.000	517.900
Aankoop gebouwen	-		355.000-	
Incidentele lasten	1.580-	414.663-	85.000-	25.540-
Herwaardering vastgoed	-	444.000	-	221.000
B Totaal incidenteel	1.580-	217.158	415.000-	713.360
A+B Resultaat boekjaar	40.150	727.027	624.260-	451.645-
C Resultaatbestemming				
Naar bestemmingfondsen/reserves	177.000-	913.488-	279.300-	553.223
Uit bestemmingsreserves	228.000	695.179	177.000	823.459-
Mutatie herwaarderingsreserve	-	444.000	-	209.000
C Totaal bestemd resultaat	51.000	225.691	102.300-	61.236-
D Saldo naar algemene reserves	10.850-	501.336	521.960-	390.409-

De staat van baten en lasten is opgebouwd uit de onderdelen A tot en met D volgens de richtlijnen van het GCBB van de PKN. Zie grondslagen waardering en resultaatbepaling.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN zoals deze is voorgeschreven door het GCBB, het Generale College voor de Behandeling van Beheerszaken. Via FRIS, het financiële rapportagesysteem van de PKN, wordt de jaarrekening ter goedkeuring voorgelegd aan het Classicale College voor de Behandeling van Beheerszaken.

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling volgens de richtlijn van de PKN / GCBB:

1. Algemeen

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

2. Grondslagen van waardering activa en passiva

Activa en passiva

Activa en passiva worden tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs of tegen nominale waarde opgenomen, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Materiële vaste activa

Kerkgebouwen worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs onder aftrek van cumulatieve afschrijvingen en cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden berekend als percentage over de verkrijgingsprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur van het actief. De minimumwaarde van kerkgebouwen is € 1.

De overige kerkelijke materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Deze wordt voor panden gelijkgesteld aan de waarde volgens de Wet waardering Onroerende Zaken (WOZ). Mocht de aanschafwaarde hoger zijn dan de WOZ-waarde, dan wordt deze waarde genomen. Op materiële vaste activa die worden gewaardeerd op actuele waarde, wordt niet afgeschreven.

Installaties en inventarissen

Installaties en inventarissen worden gewaardeerd op de verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijving.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de actuele waarde. De actuele waarde is voor panden de WOZ-waarde. Op vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Mutaties in actuele waarde

Winsten en verliezen die ontstaan door een wijziging in de actuele waarde, worden verwerkt in de staat van baten en lasten onderdeel B. Daarnaast worden in onderdeel C ten laste van de winstbestemming Herwaarderingsreserves gevormd.

Financiële vaste activa

De verstrekte leningen worden gewaardeerd op nominale waarde. Voor zover er sprake is van een oninbaar deel van een lening, wordt de voorziening voor oninbaarheid in mindering gebracht op de lening. Deposito's met een resterende looptijd langer dan een jaar worden eveneens opgenomen onder de Financiële vaste activa.

Beleggingen in effecten worden gerubriceerd onder de effecten.

Effecten

Effecten worden gewaardeerd op actuele waarde. Het koersresultaat op de effecten wordt verwerkt in de staat van baten en lasten.

Vorderingen, overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor zover er sprake is van een oninbaar deel van een vordering, wordt het geschatte bedrag voor oninbaarheid in mindering gebracht op de vordering.

Liquide middelen

De liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's en deposito's met een resterende looptijd korter dan één jaar. De deposito's met een resterende looptijd langer dan een jaar worden opgenomen onder de Financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de rubrieken Algemene reserves, Herwaarderingsreserve, Bestemmingsfondsen en Bestemmingsreserves. Het resultaat D wordt gemuteerd op de Algemene reserve. Mutaties in Bestemmingsreserves en Bestemmingsfondsen worden verwerkt via onderdeel C van de staat van baten en lasten. Er vinden geen boekingen rechtstreeks ten laste van het Eigen vermogen plaats.

Voorzieningen

De Voorzieningen voor groot onderhoud, die dienen als kostenegalisatie, worden gevormd voor verwachte kosten inzake (periodiek) onderhoud van panden, gebaseerd op een meerjarig onderhoudsplan. De Voorzieningen worden gewaardeerd op nominale waarde.

Schulden

Onder de langlopende schulden worden schulden opgenomen met een resterende looptijd langer dan een jaar. De schulden worden gewaardeerd op nominale waarde.

3. Grondslagen van resultaatbepaling

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen baten en lasten over het verslagjaar, met inachtneming van de hiervoor reeds vermelde waarderingsgrondslagen.

Baten worden verantwoord in het jaar waarin de baten zijn gerealiseerd. Lasten worden in aanmerking genomen in het jaar waarin deze voorzienbaar zijn. De overige baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

Indeling staat van baten en lasten

In onderdeel A van de staat van baten en lasten zijn de operationele baten en lasten weergegeven. In onderdeel B van de staat van baten en lasten zijn de incidentele en overige baten en lasten weergegeven. Baten uit erfenissen en legaten worden verantwoord onder onderdeel B.

Het totaal van onderdeel A plus B geeft het totale resultaat van het verslagjaar aan.

Vanuit het resultaat A plus B worden in het kader van de resultaatbestemming bedragen op Bestemmingsreserves en Bestemmingsfondsen toegevoegd. In onderdeel C worden deze mutaties in Bestemmingsreserves en Bestemmingsfondsen zichtbaar.

Het resterende resultaat D geeft de mutatie op de Algemene reserves aan.

Toelichting op de Balans - Activa

Materiële vaste activa

Kerkgebouwen

De kerken van de Protestantse Gemeente Utrecht worden pro memorie gewaardeerd op € 1. Op 28-12-2023 is de Wijkplaats aan de Johannes Camphuysstraat aangeschaft voor € 393.453. Hierop wordt niet afgeschreven. De lasten zijn vanaf 1 januari 2023 t.l.v. de CvK gekomen.

	31-12-2023	31-12-2022
Totaal kerkgebouwen	393.454	1

Hieronder is de herbouwwaarde van de kerkgebouwen gespecificeerd, zoals deze wordt aangehouden voor de opstalverzekering. De economische waarde van de kerken is belangrijk lager dan de herbouwwaarde.

Kerkgebouw	Monument	Herbouwwaarde in jaar	
		2023	2022
Domkerk	R	87.194.688	74.249.900
Jacobikerk	R	44.178.700	37.620.000
Janskerk	R	36.621.934	31.185.100
Nicolaïkerk	R	25.189.494	21.449.900
Buurkerk	R	pm	pm
Tuindorpkerk	R	8.490.074	7.321.100
Bethelkerk	G	4.636.021	3.997.700
Johanneskerk	G	3.950.423	3.406.500
Nieuwe Kerk	G	7.115.051	6.135.400
Wilhelminakerk	G	4.931.969	4.252.900
Oranjekapel	-	2.029.194	1.749.800
De Wijkplaats	-	1.303.239	0
		225.640.787	191.368.300

Per kerkgebouw is aangegeven of een rijksmonumentale (R) of gemeentelijk monumentale (G) status van toepassing is.

De Buurkerk is in 1984 voor 500 jaar verhuurd aan de Gemeente Utrecht voor 100 gulden per jaar (€ 45,38) en huisvest het Museum Speelklok. De verantwoordelijkheid voor het onderhoud en de kosten daarvan liggen bij de huurder.

In 2023 is De Wijkplaats, vierplek van de wijkgemeente Utrecht-West, overgenomen van de Diaconie.

Overige materiële vaste activa

Het niet primair kerkelijke onroerend goed wordt gewaardeerd tegen de reële marktwaarde. Deze wordt gelijkgesteld aan de taxatiewaarde voor de Wet Onroerende Zaakbelasting (WOZ), peildatum 1-1 vorig boekjaar, tenzij anders vermeld.

		<u>2023</u>	<u>2022</u>
Pastorie Van Everdingenlaan 48		600.000	505.000
Pastorie Van Everdingenlaan 52		609.000	505.000
Pastorie Aartsbisschop Romerostraat 580		634.000	529.000
Pastorie Vitoriadreef 55	a)	713.017	713.017
Pastorie Cheopsdreef 5	b)	530.332	0
Kosterswoning Bethelkerk, Burg. Norbruislaan 1		454.000	382.000
Kosterswoning Nieuwe Kerk, Bollenhofsestraat 140		491.000	438.000
Kosterswoning Wilhelminakerk, Hobbemastraat 41		330.000	372.000
Kosterswoning Janskerk, Janskerkhof 28		591.000	534.000
Woning van Lidth de Jeudestraat 2/2A	c)	973.607	973.607
Woning Dukatonplantsoen 3	d)	633.038	633.038
Woning Vrouwe Justitiaplein 12	e)	pm	pm
Perceel Prinsenhof, Eykmanlaan 433	f)	200.000	200.000
Begraafplaats Oud Zuilen	g)	nihil	nihil
Totaal		<u>6.758.995</u>	<u>5.784.663</u>

- a) Waardering op koopsom 2021. WOZ-waarde op peildatum 1-1-2022 € 666.000.
- b) Aangekocht in 2023 voor € 522.956. De verbouwing is eind 2023 opgeleverd. De WOZ-waarde met peildatum 1-1-2023 was € 406.000.
- c) Voormalige pastorie verbouwd tot 2 zelfstandige woonheden. WOZ-waarde uit 2020 verhoogd met kosten verbouwing in afwachting van de nieuwe WOZ-taxatie.
- d) Nieuw gebouwde woning opgeleverd in 2021. Waardering tegen totale bouwkosten in afwachting van WOZ-taxatie.
- e) Verkregen in 2013 uit een erfenis ten behoeve van de wijkgemeente Nicolaikerk. In vruchtgebruik bij de huidige bewoner. Testamentaire voorwaarden zodanig, dat aan de woning geen waardering wordt toegekend. WOZ-waarde per 1-1-2023 is € 690.000.
- f) Veronderstelde waarde van het perceel van het gezondheidscentrum Prinsenhof.
- g) Historische begraafplaats eigendom van de PGU. De exploitatie is in handen van de Stichting Begraafplaats Oud-Zuilen. Waardering nihil.

Inventaris

Alleen de niet-kerkelijk gebonden inventaris, zoals kantoor- en cateringapparatuur, wordt geactiveerd. Deze wordt lineair afgeschreven.

	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Waarde inventaris begin boekjaar	22.000	25.700
Investerings	0	2.748
Afschrijvingen	3.000-	6.448-
Totaal bedrijfsinventaris	<u>19.000</u>	<u>22.000</u>
 Afschrijvingspercentages	 10-20%	 10-20%

Financiële vaste activa

<u>Lening aan Stichting Exploitatie Prinsenhof</u>	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Stand begin boekjaar	1.918.170	1.966.429
Aflossingen	50.225-	48.259-
Lening per ultimo boekjaar	<u>1.867.945</u>	<u>1.918.170</u>
Renteopbrengst in boekjaar	4,00% 75.813	4,00% 77.779

Zie de toelichting op de Prinsenhof bij de Overige rechten en verplichtingen.

Aan de Stichting is in 2016 een langlopende lening verstrekt van € 2.200.000 voor de realisatie van het gezondheidscentrum Prinsenhof op het perceel van de PGU aan de Eykmanlaan. De lening wordt in 30 jaar annuïtair afgelost, tegen een rente van 4% per jaar.

Naast rente en aflossing betaalt de Stichting huur voor het perceel.

<u>Deposito's kapitaal binnenstadskerken</u>	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Deposito's ABN-AMRO	<u>4.800.000</u>	<u>3.840.000</u>

De gelden van het bestemmingsfonds voor het Kapitaal voor de binnenstadskerken waren verdeeld over een aantal bankrekeningen. In verband met de gewijzigde renteomstandigheden zijn deze reserves eind 2022 en begin 2023 herbelegd in vastrentende deposito's, variërend in looptijd van één (1,97%) tot en met vijf jaar (2,34%). Begin 2024 is 20% hiervan ondergebracht in een obligatiefonds.

Vlottende activa

Beleggingsportefeuille PGU		31-12-2023	31-12-2022
Begin boekjaar		9.867.674	11.004.899
Beleggingsresultaat (na aftrek kosten)	7,00%	690.414	-10,33% 1.137.225-
Beleggingen per ultimo boekjaar		10.558.088	9.867.674

Een deel van het vermogen van de PGU is belegd in een beleggingsportefeuille die wordt beheerd door ABN-AMRO MeesPierson, op basis van een mandaat waarin de PGU regels heeft vastgelegd met betrekking tot risicospreiding en verantwoord beleggen. De portefeuille wordt gewaardeerd tegen de actuele waarde, zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder.

Het rendement op de beleggingsportefeuille was in 2023 positief: 7,00%. In de begroting 2023 is gerekend met een jaarlijks rendement van 2,5%, vanaf 2024 wordt gerekend met een rendement van 3,5%.

De wijkvereniging Nieuwe Kerk neemt deel in de beleggingsportefeuille van de PGU. Het aandeel van de wijkvereniging per 31-12-2023 bedraagt € 211.183. Zie langlopende schulden.

Samenstelling portefeuille PGU		Verdeling per 31-12-2023		Rendement
Aandelen		19,66%	2.075.636	16,53%
Obligaties		72,92%	7.699.363	6,48%
Alternatieve beleggingen		4,54%	479.160	-6,93%
Liquiditeiten		2,88%	303.929	-11,15%
Totaal			10.558.088	7,00%

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Historisch rendement beleggingsportefeuille	-3,91%	8,69%	1,70%	4,74%	-10,33%	7,00%

Project herontwikkeling Bethelkerk		31-12-2023	31-12-2022
Stand begin boekjaar		414.663	408.110
Investerings voor herontwikkeling		0	15.161
Exploitatie gebouw (o.a. tijdelijke verhuur)		14.656	8.607-
Desinvestering herontwikkeling		-429.320	0
Totaal project Bethelkerk		0	414.663

De Bethelkerk is sinds september 2017 buiten gebruik. Er is geïnvesteerd in de herontwikkeling van het gebouw. Deze herontwikkeling blijkt niet levensvatbaar.

Voorraden	31-12-2023	31-12-2022
Voorraad Domshop	18.000	13.000

<u>Vorderingen</u>	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Debiteuren verhuur wijken	83.201	75.628
Nog te ontvangen door PGU-Centraal	120.589	67.673
Nog te ontvangen door wijken	54.763	63.631
Laatste termijnen Dom restauratiesubsidies	253.700	263.700
Toegezegde nalatenschappen	0	325.000
Afrekening NOW 2022	0	70.000
Rekening courant Diaconie	0	89.026
Vooruit betaalde kosten	23.704	7.119
Betaalde borgsommen	2.605	2.605
Totaal vorderingen	<u>538.562</u>	<u>964.381</u>

<u>Liquide middelen</u>	aantal rekeningen		<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
	centraal	wijken		
ABN-AMRO	2	0	113.394	984.708
Rabo	6	21	488.324	590.852
SKG	3	0	18.909	23.107
ING	0	1	36.169	11.725
Kas en kruisposten	1	5	12.380	23.411
Totaal	12	27	<u>669.177</u>	<u>1.633.804</u>

Het saldo aan liquide middelen staat ter vrije beschikking.

Toelichting op de Balans - Passiva

Eigen Vermogen

<u>Algemene reserves</u>	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Stand begin boekjaar	11.189.456	11.579.865
Exploitatiesaldo na resultaatbestemming	501.336	390.409-
Totaal PGU, inclusief wijkreserves	<u>11.690.792</u>	<u>11.189.456</u>

<u>Exploitatiesaldo boekjaar</u>	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
PGU-Centraal	56.058	527.739-
Wijkgemeenten	493.789	145.706
Janskerk	48.510-	8.376-
Totaal exploitatiesaldo	501.336	390.409-

Het exploitatiesaldo is het saldo van resultaat dat zonder specifieke bestemming wordt toegevoegd aan de algemene reserves. Voor de toevoegingen per wijk wordt verwezen naar bijlage 2. Voor de stand van de algemene reserves per wijk: zie bijlage 1.

De Janskerk valt direct onder het College van Kerkrentmeesters. Het resultaat wordt toegevoegd aan de algemene reserve van PGU-Centraal.

<u>Herwaarderingsreserve gebouwen</u>	<u>31-12-2023</u>	<u>31-12-2022</u>
Stand begin boekjaar	1.742.000	1.533.000
Mutatie waardering	444.000	209.000
Totaal herwaarderingsreserve	<u>2.186.000</u>	<u>1.742.000</u>

De herwaarderingsreserve is toegenomen door de stijging van de WOZ-waarden van woningen die boven de oorspronkelijke verkrijgingsprijs zijn gewaardeerd.

Bestemmingsfonds Kapitaal onderhoud rijksmonumentale binnenstadskerken

Voor de financiering van het groot onderhoud van de rijksmonumentale binnenstadskerken zijn de Hervormde Gemeente (nu PGU), de Provincie Utrecht en de Gemeente Utrecht in 1991 een overeenkomst aangegaan, waarin partijen zich wederzijds verplichten tot het in stand houden van een ten dele in vruchtgebruik gegeven kapitaal.

Het rendement op de belegging van dit kapitaal wordt via een verdeelsleutel als extra dotatie toegevoegd aan de onderhoudsvoorzieningen via de exploitatie van de betreffende wijken.

		31-12-2023	31-12-2022	
Kapitaal onderhoud binnenstadskerken		4.800.949	4.800.949	
Specificatie kapitaal		Storting	Vruchtgbr	Totaal
Hervormde Gemeente Utrecht	1991	781.410	0	781.410
Gemeente Utrecht	1991	0	299.495	299.495
Provincie Utrecht	1991	0	335.797	335.797
CP Domkerk (vruchtgebruik intern PGU)	2000	90.756	0	90.756
Donateursfonds vijf kerken herleven	2000	262.140	0	262.140
Gemeente Utrecht	2001	0	680.670	680.670
Wijkgemeente Nicolaïkerk	2001	22.689	0	22.689
Onderhoudsfonds mon. kerken (1990/1999)	2002	447.992	0	447.992
Gemeente Utrecht	2005	250.000	0	250.000
PGU (uit verkoopopbrengst Stefanuskerk)	2008	630.000	0	630.000
Gemeente Utrecht	2009	500.000	0	500.000
Provincie Utrecht	2009	500.000	0	500.000
Totaal		3.484.987	1.315.963	4.800.949

Het kapitaal maakt als bestemmingsfonds deel uit van het eigen vermogen van de PGU. Ook het deel dat in vruchtgebruik is ontvangen wordt daartoe gerekend, omdat Provincie en Gemeente de in vruchtgebruik overgedragen gelden niet kunnen opeisen, zolang het kapitaal wordt gebruikt voor het onderhoud, zoals vastgelegd in de overeenkomst.

Voor de belegging van het kapitaal is door de subsidiënten een zeer defensief mandaat vastgesteld. Eind 2022 en begin 2023 is het kapitaal ondergebracht in deposito's. Begin 2024 is 20% van het kapitaal belegd in obligaties via een vermogensbeheerder conform de beleggingsrichtlijnen.

In 2023 is € 109.870 aan rente ontvangen. Dit is als rendement (2,29%) toegerekend aan het Kapitaal Rijksmonumentale Kerken en ten gunste gebracht van de vier onderhoudsvoorzieningen.

<u>Historisch rendement</u>	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Kapitaal Rijksmonumenten	0,05%	0,02%	-0,15%	-0,24%	-0,18%	2,29%

Bestemmingsfondsen kerken

In 2023 zijn op de bestemmingsfondsen van CP Domkerk nabetalingen ontvangen. Inmiddels zijn er ook bedragen besteed. De bestemmingsfondsen zijn nader omschreven in de wijkjaarrekening van CP Domkerk. In Utrecht-West is in 2023 een nalatenschap ontvangen met een specifieke bestemming.

	31-12-2023	31-12-2022
Bestemmingsfondsen kerken		
CP Domkerk	379.030	320.889
Utrecht-West	54.000	0
	433.030	320.889

Bestemmingsreserves PGU

De baten en lasten die worden verrekend met de bestemmingsreserves van en voor de gehele PGU lopen via een aparte hulpkostenplaats (zie bijlage 2, kolom BR alg), waarvan het eindsaldo per definitie nul is. Dit voorkomt een onzuiver en jaarlijks wisselend beeld van de exploitatie van de kostenplaats PGU-Centraal.

Specificatie bestemmingsreserves PGU	31-12-2022	bij	af	31-12-2023
1. Kapitaal niet-binnenstadskerken	703.860	0	0	703.860
2. Ad Voogt fonds	532.366	5.726	-38.835	499.257
3. Verevening rendement wijkreserves	-484.069	251.550		-232.519
4. Langdurig ziekteverzuim	146.274	31.120	-32.929	144.464
5. Eigen risico verzekering gebouwen	13.608	15.000		28.608
6. Herontwikkeling Bethelkerk	400.000	0	-400.000	0
7. Studiefonds predikanten	29.371	0		29.371
8. Wachtgeld predikanten	38.352	0	0	38.352
9. Archivering PGU	13.716	0	-11.836	1.880
10. Pastoraat zorgcentra	15.288	0	-3.887	11.401
11. Verduurzaming gebouwen	0	33.053	0	33.053
Bestemmingsreserves PGU	1.408.766	336.449	-487.487	1.257.727

1. Kapitaal onderhoud niet-rijksmonumentale kerken

Voor de niet-rijksmonumentale kerken, die niet in aanmerking komen voor BRIM-subsidie vanuit de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, is door de PGU een kapitaal gevormd, waarvan het rendement wordt gebruikt voor de financiering van het onderhoud.

Het kapitaal van € 703.860 is in de algemene portefeuille van de PGU belegd. Het beleggingsresultaat wordt via de exploitatie van de wijken extra gedoteerd aan de onderhoudsvoorzieningen. In 2023 werd er € 31.000 toegevoegd aan de voorzieningen voor vier kerken.

2. Ad Voogt fonds

Het doel van het Ad Voogt fonds is het financieel ondersteunen van vernieuwingsprojecten binnen de Protestantse Gemeente Utrecht.

	2023	2022
Stand begin boekjaar	532.366	576.539
Collecten vernieuwing stedelijk kerkenwerk / AV-fonds	5.726	9.099
Bestedingen aan projecten - zie hieronder	38.835-	53.272-
Totaal Ad Voogt fonds	499.257	532.366

In 2023 lopende en goedgekeurde projecten:	t/m 2022	2023	2024 e.v	Totaal
Audio- en video-voorzieningen kerkdiensten	90.000	0	10.000	100.000
Pioniersplek Op Adem	15.000	15.000	15.000	45.000
Pioniersplek Verhalenhuis	7.500	15.000	22.500	45.000
Projectplan Johannes in de wijk	5.000	5.000	5.000	15.000
Via Jacobi Camini		3.835	0	3.835
Totaal		38.835	52.500	208.835

3. Verevening rendement wijkreserves

Via deze reserve wordt het rendement op de wijkreserves over meerdere jaren geëgaliseerd. Zie toelichting bij de financiële baten.

Door de slechte beleggingsresultaten in 2022 is de reserve nu negatief. Via het vereveningsmechanisme wordt de reserve in de komende jaren weer aangevuld.

4. Reserve Langdurig ziekteverzuim

Bij ziekteverzuim van werknemers en predikanten langer dan zes weken worden uit deze reserve de kosten voor vervangingen en de reïntegratieuitgaven betaald. Deze reserve wordt vanuit de exploitatie aangevuld via een toeslag op de loonkosten en de traktementsbijdragen.

	2023	2022
Stand begin boekjaar	146.274	134.022
Toeslag op loonkosten en traktements	31.120	30.405
Compensatie loonkosten en begeleiding	32.929-	18.153-
Totaal	144.464	146.274

5. Eigen risico verzekering gebouwen

De premie voor de verzekering van de opstal en inventaris van de gebouwen bij Donatus is vanaf 2022 verlaagd door een hoger eigen risico te accepteren. Dit eigen risico wordt als PGU collectief afgedekt via een nieuwe bestemmingsreserve. Deze wordt opgebouwd door jaarlijks € 15.000 uit de uitgespaarde premies toe te voegen tot maximaal € 50.000.

6. Project herontwikkeling Bethelkerk

Het CvK heeft besloten deze reserve te laten vrijvallen omdat de ontwikkeling is gestopt. Ook de wijk Kerk op Zuilen had een bestemmingsreserve voor dit project gevormd die is vrijgevallen; zie bestemmingsreserves wijken.

7. Studiefonds predikanten

In 2023 is geen aanspraak gemaakt op besteding aan scholing en vorming van de predikanten.

8. Wachtgeld predikanten

Reserve voor eventuele wachtgeldverplichtingen na afloop van de tijdelijke aanstelling van een predikant.

9. Archivering PGU

Het project voor het op orde brengen van de archieven van de PGU en de wijken, waar initieel € 60.000 voor was gereserveerd, vordert gestaag.

10. Pastoraat zorgcentra

Collecteopbrengsten voor het pastoraat en de kerkdiensten in de zorgcentra. In 2023 is hierop aanspraak gemaakt door Axioncontinu en Careyn die deze diensten organiseren.

11. Verduurzaming gebouwen

Vanuit de Paascollecten van 2022 en 2023 is deze bestemmingsreserve gevormd voor het verduurzamen van de diverse gebouwen.

Bestemmingsreserves wijken

De wijkraden van kerkrentmeesters kunnen bij de resultaatbestemming voorstellen doen voor de eigen bestemmingsreserves van de wijk. Deze worden door het CvK beoordeeld bij de bespreking van de jaarrekening.

In het algemeen geldt dat in een later stadium voor de besteding van een wijkreserve een uitgewerkt projectplan met begroting opgesteld en goedgekeurd moet worden.

<u>Bestemmingsreserves</u>	<u>31-12-2022</u>	<u>bij</u>	<u>af</u>	<u>31-12-2023</u>	<u>Toelichting mutaties</u>
Janskerkgemeente					
Vernieuwing gemeente	12.000			12.000	
Jacobikerkerk					
Tweede predikant	106.190		24.000-	82.190	resultaatbestemming
Gebouw en interieur	19.371			19.371	
Coördinator ViaJacobi	10.000			10.000	
Citypastoraat Domkerk					
Personeel	112.500			112.500	
Verevening Open Dom	135.000			135.000	
Verevening verhuur	105.000			105.000	
Kapellen	44.500			44.500	
Eredienst	25.000			25.000	
Zaterdagmiddagmuziek	38.902	7.590		46.492	verevening resultaat
Restauratie		125.000		125.000	resultaatbestemming
Kerk op Zuilen					
Herontwikkeling Bethelk	350.000		350.000-		vrijgevallen
Johannescentrumgemeente					
Verbouwing	55.000			55.000	ontvangen subsidie
Kosten beheerder	40.000	50.000		90.000	resultaatbestemming
Verduurzaming	20.000			20.000	resultaatbestemming
Nieuwe Kerk					
Uitwerking beleidsplan	69.000			69.000	
Gebouw/verduurzaming	33.670			33.670	
Pioniersplek Op Adem	11.922		6.000-	5.922	bijdrage pioniersplek
Pioniersplek De Haven		18.000		18.000	resultaatbestemming
Tuindorpkerk					
Kerkelijk werker	40.000			40.000	
Verduurzaming	35.000			35.000	
Interieur	5.445			5.445	
Wilhelminakerk					
Predikantsplaats		40.000		40.000	resultaatbestemming
Nicolaïkerk					
Verevening verhuur	12.656			12.656	
Kerkelijk werker	50.000			50.000	
Utrecht-West					
Projectplan West	139.191		40.000-	99.191	conform begroting
Bestemmingsreserves wijken	<u>1.470.347</u>	240.590	420.000-	<u>1.290.937</u>	

Toelichting resultaatbestemming wijken

Uit de reserve onttrekt de Jacobikerk € 12.000 voor de tweede predikantsplaats.

De Domkerk heeft vanuit het resultaat € 125.000 toegevoegd aan een restauratiereserve.

De Kerk op Zuilen heeft de bestemmingsreserve Herontwikkeling Bethelkerk laten vervallen omdat de plannen niet uitgevoerd zullen worden.

De Johannes Centrumgemeente heeft dit jaar € 50.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve voor een tweede beheerder.

De Nieuwe Kerk brengt de bijdrage aan de pioniersplek Op Adem ten laste van betreffende bestemmingsreserve. Vanuit een legaat is er € 18.000 toegevoegd aan de pioniersplek De Haven.

Overeenkomstig de begroting en het projectplan onttrekt Utrecht-West in 2023 € 40.000 aan de bestemmingsreserve.

Voorzieningen

Voor de kerkgebouwen, woningen en orgels wordt het onderhoud over meerdere jaren geëgaliseerd door middel van voorzieningen, gebaseerd op meerjarige onderhoudsbegrotingen.

	Stand 31-12-2022	Dotaties door wijk	Dotaties kapitaal	Subsidies	Uitgaven	Stand 31-12-2023
<u>Gebouwen</u>						
Domkerk	290.621	111.600	58.200		62.093-	398.328
Jacobikerk	314.764	61.600	19.900		38.585-	357.679
Nicolaikerk	547.787	61.600	15.900	21.796	98.659-	548.424
Janskerk	510.133	61.600	15.900	27.189	159.810-	455.012
Tuindorpkerk	199.632	37.200		21.457	17.530-	240.759
Johanneskerk	109.024	37.100	9.900		23.024-	133.000
Nieuwe Kerk	116.204	43.400	11.600		5.651	176.855
Wilhelminakerk	103.481	19.000	5.100		21.894-	105.687
Oranjekapel	97.790	16.400	4.400		11.928-	106.662
Wijkplaats	-	22.561			22.561-	-
Woningen	302.021	30.000			41.085-	290.936
	<u>2.591.456</u>	502.061	140.900	70.442	491.518-	<u>2.813.341</u>
<u>Kerkorgels</u>	<u>205.303</u>	26.100			14.391-	<u>217.012</u>
<u>Domkerk interieur</u>	<u>96.518</u>	12.000			26.704-	<u>81.814</u>

Voor de vier rijksmonumentale binnenstadskerken geldt een meerjaren begroting voor het onderhoud, die in 2020 is geactualiseerd. Naast de dotaties van de wijken wordt het rendement op het Kapitaal voor de binnenstadskerken gedoteerd.

Het restauratieproject Domkerk 2017-2022 is afgerond. De verantwoording is ingediend bij de subsidiënten. Verwacht wordt dat op basis daarvan in 2024 de slottermijnen van de toegekende subsidies worden uitbetaald. Met uitzondering van de BRIM-subsidie van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed, waarvan de afrekening nog bepaald moet worden, zijn de subsidies al geboekt ten gunste van de voorziening en tevens als vordering geactiveerd.

<u>Specificatie subsidies Domkerk</u>	NTO 2023	Totaal
RCE - SIM 2018	210.000	210.000
Provincie Utrecht Erfgoedparels	43.700	43.700
	<u>253.700</u>	<u>253.700</u>

De subsidies voor de Nicolaï-, Jans- en Tuindorpkerk betreffen de BRIM-subsidies van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Voor de kerkgebouwen buiten de singels geldt een meerjaren onderhoudsbegroting vanaf 2016. Iedere wijk doteert jaarlijks ten laste van de betreffende wijk. Daarnaast wordt het rendement op het Kapitaal niet rijksmonumentale kerken gedoteerd.

Onder de voorziening voor de woningen van de PGU vallen vijf pastorieën en vier voormalige kosterswoningen. De meerjarenbegroting is door aan- en verkopen niet actueel. De dotatie van € 30.000 ten laste van PGU-centraal wordt op dit moment geacht voldoende te zijn.

De orgelvoorziening heeft betrekking op de twintig orgels en vleugels in de kerken van de PGU.

Alleen de Domkerk heeft een voorziening met meerjarenbegroting voor het interieur.

Schulden

Langlopende schulden

	31-12-2023	31-12-2022
Wijkvereniging Nieuwe Kerk, belegging (incl. rendement)	211.183	197.374
Garantiesom van Stichting BB EUG	50.000	50.000
Totaal langlopende schulden	261.183	247.374

De Wijkvereniging Nieuwe Kerk neemt deel in de algemene beleggingsportefeuille van de PGU. Het aandeel van de wijkvereniging in het rendement wordt jaarlijks verrekend met de vordering op de PGU.

De Stichting Belangenbehartiging EUG heeft een waarborgsom van € 50.000 aan de PGU verstrekt als ontvangen als zekerheid voor de salariskosten van de katholieke pastores, die aan de externe stichting Providebit worden doorbelast.

Kortlopende schulden

	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren PGU-Centraal	246.474	47.789
Vakantierechten, vakantiegeld, loonheffingen en premies	106.524	98.333
Nog te betalen kosten	96.220	135.548
Rekening-courant Diaconie	49.063	-
Rekening-courant Stichting Prinsenhof	215	-
Vooruit ontvangen	20.536	38.674
Overlopende Kerkbalans-bijdragen	16.600	11.081
Subsidies onderhoud Buurkerk	41.804	32.423
Ontvangen borg	13.000	21.450
Totaal kortlopende schulden	590.436	385.298

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Prinsenhof

Voor de realisatie en exploitatie van het gezondheidscentrum Prinsenhof heeft de PGU in 2015 de 'Protestantse Stichting Exploitatie Prinsenhof' opgericht. Deze kerkelijke steunstichting is een zogenaamde met de PGU 'verbonden partij'. Alle baten alsmede een eventueel liquidatiesaldo, komen ten goede aan de PGU. Het bestuur bestaat uit leden van het moderamen van het CvK.

In opdracht van de stichting is het gezondheidscentrum gebouwd op het perceel aan de Eykmanlaan dat eigendom is van de PGU. Vanaf de oplevering medio 2016 is de Prinsenhof voor tenminste 10 jaar verhuurd aan een samenwerkingsverband van zorgverleners.

De PGU beoogt via deze stichting een deel van haar financiële reserves op een verantwoorde wijze te investeren en een stabiel rendement te verwerven, naast de beleggingen in effecten.

De PGU heeft in 2016 een lening verstrekt van € 2.200.000 voor de realisatie van de Prinsenhof. De investeringen die door de PGU zijn gedaan ter voorbereiding van de herontwikkeling en de bouwrente zijn hierin opgenomen.

De stichting is dus eigenaar van het in 2016 opgeleverde gezondheidscentrum. Sindsdien ontvangt de stichting huur van de zorgverleners.

Vanaf 1 juli 2016 wordt de lening in 30 jaar annuïtair afgelost, tegen een rente van 4% per jaar.

De stichting huurt het perceel van de PGU voor initieel € 10.000 per jaar; de huur wordt jaarlijks geïndexeerd.

Verwacht wordt dat de exploitatie door de stichting gedurende een aantal jaren negatief zal zijn door de hoge rentelasten. Zie verder de eigen jaarrekening van de Stichting Exploitatie Prinsenhof.

Specificaties Baten en Lasten

BATEN

	Begroting 2024	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
<u>Gebouwen</u>				
Verhuur en catering	1.227.370	1.266.004	1.149.650	1.071.797
Overige exploitatie	222.500	261.571	274.300	188.796
Verhuur pastorieën	43.290	34.284	34.500	34.633
Totaal	1.493.160	1.561.859	1.458.450	1.295.226

In 2023 stegen de inkomsten vanuit verhuur en catering met name vanwege een forse toename in de Domkerk en de uitbreiding met de Wijkplaats.

	Begroting 2024	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
<u>Bijdragen</u>				
AKB - Kerkbalans	1.606.826	1.455.907	1.513.627	1.431.892
Solidariteitskas	11.000	14.506	11.000	12.571
Paascollecte	16.000	15.723	16.000	17.730
Bijdragen via wijk	196.765	217.615	259.679	206.074
Collecten	88.100	123.216	79.700	111.404
Overige bijdragen	-	2.263	-	3.998
Totaal	1.918.691	1.829.228	1.880.006	1.783.668

De opbrengsten van de Actie Kerkbalans stegen in 2023 licht maar bleven wel achter bij hetgeen begroot was.

Het totaal aan Kerkbalans-bijdragen blijft al vele jaren op peil, maar de ontwikkelingen verschillen sterk van wijk tot wijk: zie bijlage 3.

Tot vorig jaar kwam de stijging van 1,30 miljoen euro in 2014 tot ruim 1,46 miljoen euro ongeveer overeen met de inflatie, maar in 2023 is de inflatie zodanig gestegen zodat deze niet meer gecompenseerd wordt. De inflatie t.o.v. 2014 is 134%.

De Kerkbalans-bijdragen worden opgebracht door een gestaag dalend aantal leden.

De bijdragen via de wijk waren hoger dan in 2022, maar deze bleven flink achter op de begrote cijfers.

BATEN - vervolg

	Begroting 2024	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Financiële baten				
Rendement beleggingen PGU	350.000	690.414	239.000	1.137.225-
Aandeel derden in rendement	7.100-	13.809-	5.000-	22.747
Rente kapitaal Rijksmonumentale gebouwen	100.000	109.870	10.000-	8.670-
Rendement lening Prinsenhof	73.800	75.813	75.800	77.779
Overige financiële baten	7.200	8.626	1.100-	9.546
Totaal	523.900	870.914	298.700	1.035.824-

De financiële reserve van de PGU, exclusief het geoormerkte Kapitaal voor de Rijksmonumentale kerken, bestond op 1-1-2023 voor ca. € 9.900.000 uit beleggingen in de beleggingsportefeuille en voor ca. €1.850.000 uit uitstaande leningen. Ongeveer eenderde van deze € 12.000.000 bestaat uit reserves van de wijken. Elke wijk dient een financiële buffer aan te houden ter grootte van de jaarlijkse vaste kosten. Op dit moment voldoen alle wijken aan dit criterium. Zie weerstandsfactor per wijk in bijlage 1.

Het rendement op de financiële reserves wordt geacht een substantiële bijdrage te leveren aan de exploitatie van PGU-centraal en van de wijken. Bij de begroting wordt steeds uitgegaan van 2,5% rendement op de beleggingsportefeuille. Voor 2023 werd gerekend op € 298.700 aan financiële baten. Na het slechte beleggingsjaar 2022 zagen we in 2023 weer een herstel optreden. Op de beleggingsportefeuille werd een winst geboekt van € 677.000 (+7,00%). Het resultaat op de deposito's van het kapitaal op de rijksmonumenten is weer verbeterd doordat hogere rente-inkomsten worden gerealiseerd. Zie verder de toelichting bij de financiële activa.

Voor het rendement op de reserves van de wijken wordt volgens afspraak als grondslag 90% van de rekening courant stand per begin boekjaar aangehouden. Daarover wordt het gewogen gemiddelde rendement van de beleggingsportefeuille en de lening voor de Prinsenhof vergoed. Over 2022 leidde dit tot een verlies voor de wijken van € 484.000 (-8,13%). Dit resultaat gaat niet direct naar de wijkexploitaties, maar naar de bestemmingsreserve voor de verevening van deze wijkrendementen.

Jaarlijks wordt aan de wijken het gemiddelde rendement van vijf voorgaande jaren uitgekeerd uit de vereveningsreserve. Daarmee wordt het jaarlijkse rendement van de wijken geëgaliseerd en voorspelbaar. Zo was al voor de aanvang van het boekjaar 2023 bekend dat de wijken € 163.300 gingen ontvangen, het gemiddelde over de jaren 2017 t/m 2021.

In totaal is in 2023 door een positief beleggingsresultaat weer € 414.850 - € 163.300 = € 251.550 aan de reserve toegevoegd. De vereveningsreserve is nu negatief door gerealiseerde negatieve beleggingsresultaten in 1 of meerdere jaren van de gekozen vereveningsperiode van vijf jaar. Als de beleggingsrendementen de komende paar jaar geen grote negatieve uitslagen vertonen zal de vereveningsreserve positief worden.

De rente op bank(spaar)rekeningen is het gevolg van de verplichting het Kapitaal voor de binnenstadskerken defensief te beleggen. De rente wordt als rendement op dit kapitaal aangemerkt. Dit leidt tot een dotatie aan de vier voorzieningen. De verdeling vindt nu plaats naar rato van het begrote onderhoud. Eenmaal per vier jaar (vanaf 2024) wordt op basis van de werkelijke onderhoudskosten een nieuwe verhouding van toedeling bepaald.

Het Kapitaal voor de overige kerken maakt dat deel uit van de algemene beleggingsportefeuille. Het verlies is naar rato van de onderhoudsbegrotingen ten laste gebracht van de voorzieningen.

BATEN - vervolg

	Begroting 2024	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
Subsidies				
PGU en wijkverenigingen/stichtingen	152.000	181.889	152.700	221.161
Externe subsidies	235.800	140.320	200.300	143.127
Ad Voogt fonds	40.000-	15.000-	24.000-	7.500-
Totaal	347.800	307.209	329.000	356.788

<u>Specificatie subsidies:</u>	2023	2022
PGU: PKN voor studentenpastoraat	38.271	40.211
PGU: Diaconie en Missionair Fonds voor PUP	15.000	15.000
PGU: Balije van Utrecht	2.858	2.852
EUG: Stichting Providebit voor RK pastores	46.600	55.698
EUG: Subsidies voor lustrumactiviteiten	0	18.000
EUG: Verkoop Oikokredit	6.427	0
Jacobi: PKN / Mij. Van Welstand voor ViaJacobi	5.214	30.700
Jacobi: Wijkvereniging Jacobikerkerk	8.000	8.000
CP Dom: Werkgroep Zaterdagmiddagmuziek	35.200	35.200
CP Dom: Vrienden van de Dom	25.000	25.000
CP Dom: Prins Bernard Cultuurfonds	0	2.500
CP Dom: Energiekosten	25.000	0
CP Dom: Gemeente Utrecht	-8.123	0
Kerk op Zuilen: Diaconie PGU	5.600	0
Johannes: Balije van Utrecht voor verbouwing	0	10.000
Nieuwe Kerk: Diaconie PGU	7.500	0
Nicolai: Wijkstichting Nicolaïkerk	25.000	25.000
Nicolai: Stichting Marcuskerk voor busvervoer	16.300	21.000
Nicolai: PKN voor Muziekfonds	0	2.250
Nicolai: doorgestorte subsidies ivm Utrecht-900	0	6.764
West: Wijkstichting Oog in Al	17.363	20.262
De Haven: Diaconie (PDU)	15.000	10.000
De Haven: PKN	1.949	0
Op Adem: PKN en Mij. van Welstand	13.800	13.800
Op Adem: Nieuwe Kerk	6.000	6.000
Op Adem: Fonds Woudschoten	2.250	2.250
Op Adem: Stichting Insinger	5.000	0
IKJU	7.000	0
Fluisterstille Stem: PKN en Mij. van Welstand	0	13.800
Ad Voogtfonds: totaal ontvangen subsidies	23.835	45.772
Ad Voogtfonds: totaal uitgekeerde subsidies	-38.835	-53.272
Totaal	307.209	356.788

Naast externe subsidies worden door de wijken ook interne PGU subsidies ontvangen uit het Ad Voogt fonds. Zie balans voor de specificaties. In de consolidatie worden de meeste Ad Voogt betalingen en ontvangsten gesaldeerd. Het verschil betreft de bijdrage van € 15.000 aan de pioniersplek Verhalenhuis, waarvoor een externe stichting is opgericht.

De subsidies voor het onderhoud van de kerkgebouwen worden verantwoord bij de specificaties van de voorzieningen.

LASTEN

	Begroting 2024	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
<u>Gebouwen</u>				
Onderhoud kerken en woningen	601.320	668.401	616.340	420.981
Huur kerken	85.455	83.610	84.810	67.456
Huur wijkgebouwen	75.165	71.791	67.600	54.064
Huur pastorieën	0	0	10.320	4.908
Kerkorgels	27.930	32.470	26.980	26.869
Interieur en inventaris	39.350	47.338	39.970	46.296
Energie en water	337.620	361.627	318.540	202.001
Belastingen en verzekeringen	94.350	72.961	87.930	48.393
Kosten beheer	111.645	119.468	109.160	100.820
Overige kosten	3.590	2.404	1.080	1.615
Af: doorbelasting aan Diaconie	13.220-	14.919-	12.900-	13.563-
Totaal	1.363.205	1.445.151	1.349.830	959.841

De onderhoudskosten bestaan voor het grootste deel uit de dotaties aan de voorzieningen, van waaruit het onderhoud wordt gefinancierd.

De stijging van de energieprijzen heeft grote gevolgen voor de PGU. Om deze kosten in de hand te houden zijn stevige maatregelen genomen. Voor 2023 golden veel hogere energietarieven. Daar is in de begroting rekening mee gehouden, maar uiteindelijk zijn de kosten nog hoger uitgekomen dan begroot.

	Begroting 2024	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
<u>Predikanten</u>				
Predikanten PGU	914.110	727.095	939.750	738.984
Predikanten tijdelijk	21.630	46.947	17.100	33.197
Preekbeurten	34.850	44.697	41.660	41.403
Totaal	970.590	818.740	998.510	813.584

Eind 2023 waren 11 predikanten verbonden aan de PGU, tezamen voor 8,55 FTE. Omdat één predikantsplaats vacant bleef en omdat de studentenpredikant is opgevolgd door een kerkelijk werker kwamen de kosten lager uit dan begroot.

	Begroting 2024	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
<u>Medewerkers</u>				
Medewerkers PGU	1.363.055	1.278.635	1.308.156	1.167.480
Medewerkers inhuur	11.415	38.646	11.940	39.654
Musici speelbeurten	12.550	11.364	10.260	15.363
Overige personeelskosten	47.544	36.384	30.530	20.158
Af: doorbelasting aan Diaconie	101.370-	110.919-	98.900-	105.389-
Af: doorbelasting overig	1.930-	43.917-	9.790-	16.537-
Totaal	1.331.264	1.210.193	1.252.196	1.120.729

De medewerkers in loondienst zijn pastoraal werkers, koster/beheerders, kerkmusici en bureau-medewerkers. Eind 2023 betrof het 37 medewerkers, samen 16,06 FTE.

LASTEN vervolg

	Begroting 2024	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
<u>Gemeenteleven</u>				
Kerkdiensten	41.520	35.721	35.550	29.667
Wijkwerk	38.955	29.307	33.770	27.163
Jeugd	27.739	23.765	27.490	20.592
Kerkblad	45.660	41.975	38.490	35.525
Wijkactiviteiten	78.186	112.284	118.470	192.726
Totaal	232.060	243.052	253.770	305.674

Onder kosten voor gemeenteleven vallen vooral de uitgaven van de wijken rond de activiteiten in en voor de eigen wijkgemeente. Deze kosten zijn gedaald ten opzichte van het vorige jaar, omdat er veel minder bijzondere activiteiten in de wijken zijn geweest en er ook minder projecten waren.

Hier worden de kosten en baten van 'De PUP' geboekt. Het exploitatietekort bedroeg €38.000. Daarvoor is een bijdrage van € 15.000 ontvangen van de Diaconie, dus komt € 23.000 voor rekening van de PGU.

	Begroting 2024	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
<u>Administratie en beheer</u>				
Administratie en vergaderingen	11.430	12.297	10.840	11.187
Drukwerk en kopiëren	41.980	37.178	38.170	35.444
Porti en verzendkosten	21.130	19.831	20.560	16.759
Representatie en publiciteit	20.040	18.920	11.390	11.950
Automatisering / ICT	65.720	69.876	68.930	75.418
Inkoop	29.630	26.417	22.680	29.511
Vrijwilligers	8.073	6.476	12.980	5.318
Overig beheer	59.340	62.375	56.380	81.457
Af: doorbelasting	22.040-	20.573-	21.500-	18.474-
Totaal	235.303	232.796	220.430	248.569

Onder 'Overig beheer' vallen de kosten van externe advisering, accountantscontrole, salarisverwerking en bankkosten.

	Begroting 2024	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
<u>Verplichtingen</u>				
PKN quotum	91.500	91.700	77.500	88.600
PKN Solidariteitskas	17.900	17.711	20.000	18.566
Andere verplichtingen	-	-	3.180	9.300
Totaal	109.400	109.411	100.680	116.466

De verplichtingen betreffen vooral de bijdragen aan de PKN.

In de wijkjaarrekeningen valt onder de verplichtingen ook het aandeel in de gemeenschappelijke kosten van de PGU. In de consolidatie valt deze interne doorbelasting weg. In 2023 werd € 155.500 aan centrale kosten toegerekend aan de wijken. De verdeling is gebaseerd op het totaal aan baten per wijk en op (de ondersteuning door het Bureau voor) kerkgebouw en personeel.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN

	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
<u>Incidentele baten en lasten</u>	2024	2023	2023	2022
Incidentele baten	-	17.061	25.000	153.873
Aankoop gebouwen	-	-	355.000-	-
Incidentele lasten	1.580-	414.663-	85.000-	25.540-
Nalatenschappen	-	170.761	-	364.027
Mutatie waardering woningen	-	444.000	-	221.000
Totaal incidenteel	1.580-	217.158	415.000-	713.360

In 2023 is er nog een afrekening NOW-bijdragen ontvangen die € 17.061 hoger was dan voorzien eind 2022. Hiermee is dit volledig afgewikkeld.

In 2023 is het resultaat van de opbrengsten en kosten van de exploitatie van de Bethelkerk als incidentele last geboekt.

Er zijn vijf nalatenschappen ontvangen. Ook uit de in 2022 nog niet afgeronde nalatenschappen zijn nog kleine positieve resultaten geboekt.

Zes woningen van de PGU zijn in waarde gestegen, één is er in waarde gedaald. Het saldo is hier gemuteerd. Zie toelichting materiële vaste activa.

RESULTAATBESTEMMING

	Begroting	Realisatie	Begroting	Realisatie
<u>Verdeling resultaat</u>	2024	2023	2023	2022
Uit bestemmingsreserves	279.300-	913.488-	177.000-	823.459-
Naar bestemmingfondsen/reserves	177.000	695.179	228.000	553.223
Mutatie herwaarderingsreserve	-	444.000	-	209.000
Naar algemene reserves	-	501.336	-	390.409-
Totaal resultaat	102.300-	727.027	51.000	451.645-

Via de resultaatbestemming wordt het resultaat van het boekjaar verrekend met het eigen vermogen.

De onttrekkingen en toevoegingen per bestemmingsreserve, alsmede de mutatie van de herwaarderingsreserve, zijn toegelicht bij de specificaties van het eigen vermogen.

Bijlage 1: Balans en weerstandsvermogen per wijk/kostenplaats

Balans per 31-12-2023	Centraal 00	Jans gem 01	Jacobi 02	CP Dom 04	Zuilen 06	Johannes 08	Nwe kerk 10	Tuindorp 11	Wilhelm 12	Nicolai 13	West 16	Haven 18	Op Adem 22	IKJU 26	Janskerk 21	Wijkplts 23	Bethel 05	BR alg 29	PGU Tot
Activa																			
Materiële vaste activa	7.153.948														17.500				7.171.448
Financiële vaste activa	17.339.427																		17.339.427
Vorderingen	86.722	1.365	35.895	309.124		13.819	3.019	1.110		47.490			2.250	6.491					507.284
Liquide middelen	334.975	33.305	28.512	76.164	8.105	12.153	10.171	4.745	10.892	5.870	6.208	1.502	2.902	6.652	9.924	3.703			555.783
Rekening Courant PGU	-8.051.450	250.353	802.315	1.618.586	756.529	434.597	677.766	571.209	346.805	1.192.479	962.623	52.529	-4.984	-12.515	409.347	-6.441	250		0
Totaal activa	16.863.622	285.023	866.722	2.003.874	764.634	460.569	690.956	577.064	357.697	1.245.839	968.831	54.031	169	628	436.772	-2.738	250		25.573.943
Passiva																			
Algemene reserve	7.669.530	229.013	384.315	373.106	297.844	138.378	277.283	219.196	185.384	590.532	775.824	50.115	-1.063						11.189.456
Saldo baten en lasten	56.058	-8.136	-28.099	29.585	344.996	1.628	82.862	24.909	9.941	-5.285	39.817	3.916	1.232	0	-48.510	-3.577	0	0	501.336
Herwaarderingsreserve	4.710.193			469.786							54.000								5.233.979
Kapitaal groot onderhoud	1.257.727	12.000	111.561	593.492		165.000	126.592	80.445	40.000	62.656	99.191								2.548.664
Bestemmingsreserves	2.186.000																		2.186.000
Eigen vermogen	15.879.508	232.877	467.777	1.465.969	642.840	305.007	486.736	324.549	235.325	647.902	968.831	54.031	169		-48.510	-3.577			21.659.435
Voorzieningen onderhoud	301.977		394.159	529.349	121.794	141.460	194.406	251.411	121.705	579.905					476.001				3.112.167
Schulden	682.137	52.145	4.787	8.556		14.103	9.814	1.103	666	18.032				628	9.281	839	250		802.341
Totaal passiva	16.863.622	285.023	866.722	2.003.874	764.634	460.569	690.956	577.064	357.697	1.245.839	968.831	54.031	169	628	436.772	-2.738	250		25.573.943
Weerstandsvermogen																			
Eigen vermogen		232.877	467.777	1.465.969	642.840	305.007	486.736	324.549	235.325	647.902	968.831								
Garanties		50.000				29.000													
Vaste exploitatiekosten		187.347	449.310	594.200	114.162	206.185	344.234	232.950	78.471	335.638	120.383								
Weerstandsfactor		151%	104%	247%	563%	162%	141%	139%	300%	193%	805%								
Definitie weerstandsvermogen								Garanties voor wijk			Garantie door			Garantie			Geldig tm		
Het eigen vermogen (algemene reserve en bestemmingsreserves) van een wijkgemeente plus eventuele garanties van derden dienen hoog genoeg te zijn om de vaste kosten voor kerkgebouw, medewerkers en verplichtingen voor een jaar te garanderen								Oec Janskerkgemeente Johannescentrumgemeente.			Stichting BB EUG gemeenteleden			50.000 29.000			nvt 2027		

Bijlage 2: Baten en Lasten per wijk / kostenplaats

Realisatie 2023	Centraal 00	Jans gem 01	Jacobi 02	CP Dom 04	Zuilen 06	Johannes 08	Nwe kerk 10	Tuindorp 11	Wilhelm 12	Nicolai 13	West 16	Haven 18	Op Adem 22	IKJU 26	Janskerk 21	Wijkplts 23	Bethel 05	BR alg 29	PGU Tot
Baten																			
Gebouwen	108.466	340	112.932	518.660	26.000	165.558	50.295	73.352	66.851	87.774	3.500				274.714	70.666	2.750		1.561.859
Bijdragen	41.468	137.089	319.508	200.094	66.537	104.059	394.183	173.367	64.668	205.025	84.934	11.963	6.417	14.084	106			5.726	1.829.228
Financiële baten	456.364	6.800	16.900	29.200	18.000	7.800	11.200	8.900	5.600	29.300	20.000	1.700			7.600			251.550	870.914
Subsidies	56.129	53.027	17.049	77.077	5.600	5.000	7.500			41.300	17.362	16.949	42.050	7.000				-38.835	307.209
Totaal baten	662.427	197.256	466.389	825.030	116.138	282.417	463.178	255.619	137.119	363.400	125.797	30.612	48.467	21.084	282.419	70.666	2.750	218.441	4.569.210
Lasten																			
Gebouwen	204.010	34.102	149.478	276.793	27.346	103.217	113.189	103.048	50.370	138.960	24.158	10.080	2.296		154.846	50.853	17.406	-15.000	1.445.151
Predikanten	1.415	54.969	185.154	102.286	57.101	23.648	160.120	77.858	4.162	83.872	83.003	154						-15.002	818.740
Medewerkers	387.278	81.076	81.678	171.321	13.714	57.020	46.026	31.244	10.439	85.106	4.322	13.390	35.993	19.260	147.251	8.264		16.811	1.210.193
Gemeenteleven	40.570	10.268	42.363	45.853	1.366	9.323	29.682	10.964	1.646	22.698	8.203	1.584	1.639	1.168				15.724	243.052
Beheer en administratie	83.474	7.778	26.816	38.409	6.575	15.280	12.428	4.823	7.060	10.349	3.394	589	4.407	656	6.733	4.025			232.796
Verplichtingen	-155.689	17.200	33.000	43.800	16.000	22.300	24.900	20.800	13.500	27.700	8.900	900	2.900		22.100	11.100			109.411
Totaal lasten	561.058	205.392	518.489	678.462	122.102	230.789	386.344	248.737	87.178	368.685	131.980	26.696	47.235	21.084	330.930	74.243	17.406	2.533	4.059.342
Operationele baten en lasten																			
Baten	662.427	197.256	466.389	825.030	116.138	282.417	463.178	255.619	137.119	363.400	125.797	30.612	48.467	21.084	282.419	70.666	2.750	218.441	4.569.210
Lasten	-561.058	-205.392	-518.489	-678.462	-122.102	-230.789	-386.344	-248.737	-87.178	-368.685	-131.980	-26.696	-47.235	-21.084	-330.930	-74.243	-17.406	-2.533	-4.059.342
Operationeel resultaat	101.370	-8.136	-52.099	146.568	-5.964	51.628	76.835	6.882	49.941	-5.285	-6.183	3.916	1.232	0	-48.510	-3.577	-14.656	215.908	509.869
Incidentele baten en lasten																			
Nalatenschappen				73.747	960		18.027	18.027			60.000								170.761
Incidentele baten en lasten	-412.259																14.656		-397.602
Mutatie WOZ-waarden	444.000																		444.000
Resultaat	133.111	-8.136	-52.099	220.315	-5.004	51.628	94.862	24.909	49.941	-5.285	53.817	3.916	1.232	0	-48.510	-3.577	0	215.908	727.027
Resultaatbestemming																			
Uit bestemmingsreserves	-400.000		-24.000		-350.000		-6.000				-46.000							-87.488	-913.488
Naar bestemmingsreserves	33.053			190.730		50.000	18.000		40.000		60.000							303.396	695.179
Mut. herwaarderingsreserve	444.000																		444.000
Saldo naar/uit alg. reserves	56.058	-8.136	-28.099	29.585	344.996	1.628	82.862	24.909	9.941	-5.285	39.817	3.916	1.232	0	-48.510	-3.577	0	0	501.336

*) Hulpkostenplaats t.b.v Bestemmingsreserves:
boekingen tussen algemene/centrale bestemmingsreserves en exploitatie.
Zie balansspecificaties bestemmingsreserves.
Eindsaldo van deze kostenplaats per definitie 0.

Bijlage 3: Kerkbalans bijdragen per wijk

Wk	Wijkgemeente	Totaal Kerkbalans-ontvangsten									2023	negen jaar
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
01	Janskerk	70.082	71.781	70.274	71.121	71.504	71.483	69.747	76.329	75.355	71.807	102%
02	Jacobikerk	231.020	226.822	238.074	237.409	237.455	246.766	254.685	257.269	267.923	277.404	120%
04	CP Domkerk	103.905	110.128	110.866	113.078	116.457	114.555	123.489	160.309	148.577	145.412	140%
06	Op Zuilen	78.771	80.223	71.867	67.038	63.789	59.607	57.936	59.392	59.041	54.124	69%
08	Johannescentrum	100.216	96.676	96.529	95.062	94.148	90.426	86.218	88.241	84.571	85.149	85%
10	Nieuwe kerk	136.277	150.810	172.607	202.907	229.632	234.069	253.705	277.239	287.300	342.094	251%
11	Tuindorperkerk	166.441	167.247	162.512	158.527	155.873	149.311	153.952	158.272	157.493	151.617	91%
12	Wilhelminakerk	63.180	63.947	60.776	59.207	56.833	55.098	52.141	52.824	49.819	50.436	80%
13	Nicolaikerk	218.103	230.996	231.875	226.429	202.282	198.293	200.569	205.036	211.007	192.736	88%
16	Utrecht-West	129.304	118.714	115.014	104.872	89.423	87.751	79.923	79.952	77.651	78.961	61%
18	De Haven	2.280	5.215	7.770	11.917	9.744	11.250	11.894	11.044	10.235	10.651	467%
Tot	PGU totaal	1.299.577	1.322.559	1.338.163	1.347.566	1.327.160	1.318.908	1.344.258	1.425.956	1.429.072	1.460.392	112%

Wk	Wijkgemeente	Aantal Kerkbalans-ontvangsten									2023	negen jaar
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
01	Janskerk	121	123	117	114	112	109	105	112	110	106	88%
02	Jacobikerk	405	359	359	330	315	313	313	304	293	289	71%
04	CP Domkerk	225	225	221	219	229	217	211	245	226	230	102%
06	Op Zuilen	327	303	286	245	221	209	204	194	180	176	54%
08	Johannescentrum	309	315	306	282	263	247	225	213	201	183	59%
10	Nieuwe kerk	230	241	224	251	263	275	285	293	307	331	144%
11	Tuindorperkerk	331	317	294	276	260	278	248	250	239	224	68%
12	Wilhelminakerk	147	154	148	139	124	113	111	108	98	92	63%
13	Nicolaikerk	555	536	513	480	437	401	388	383	358	332	60%
16	Utrecht-West	337	294	279	245	212	190	180	162	141	141	42%
18	De Haven	4	7	10	13	15	17	18	18	19	17	425%
Tot	PGU totaal	2.991	2.874	2.757	2.594	2.453	2.373	2.288	2.284	2.173	2.121	71%

Wk	Wijkgemeente	Gemiddelde Kerkbalans bijdrage									2023	negen jaar
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022		
01	Janskerk	€ 579	€ 584	€ 601	€ 624	€ 638	€ 656	€ 664	€ 682	€ 685	€ 677	117%
02	Jacobikerk	€ 570	€ 632	€ 663	€ 719	€ 754	€ 788	€ 814	€ 846	€ 914	€ 960	168%
04	CP Domkerk	€ 462	€ 489	€ 502	€ 516	€ 509	€ 528	€ 585	€ 654	€ 657	€ 632	137%
06	Op Zuilen	€ 241	€ 265	€ 251	€ 274	€ 289	€ 285	€ 284	€ 306	€ 328	€ 308	128%
08	Johannescentrum	€ 324	€ 307	€ 315	€ 337	€ 358	€ 366	€ 383	€ 414	€ 421	€ 465	143%
10	Nieuwe kerk	€ 593	€ 626	€ 771	€ 808	€ 873	€ 851	€ 890	€ 946	€ 936	€ 1.034	174%
11	Tuindorperkerk	€ 503	€ 528	€ 553	€ 574	€ 600	€ 537	€ 621	€ 633	€ 659	€ 677	135%
12	Wilhelminakerk	€ 430	€ 415	€ 411	€ 426	€ 458	€ 488	€ 470	€ 489	€ 508	€ 548	128%
13	Nicolaikerk	€ 393	€ 431	€ 452	€ 472	€ 463	€ 494	€ 517	€ 535	€ 589	€ 581	148%
16	Utrecht-West	€ 384	€ 404	€ 412	€ 428	€ 422	€ 462	€ 444	€ 494	€ 551	€ 560	146%
18	De Haven	€ 570	€ 745	€ 777	€ 917	€ 650	€ 662	€ 661	€ 614	€ 539	€ 627	110%
Tot	PGU totaal	€ 434	€ 460	€ 485	€ 519	€ 541	€ 556	€ 588	€ 624	€ 658	€ 689	158%

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Wattbaan 51-5
3439 ML Nieuwegein

Aan: de algemene kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Utrecht

T (030) 307 49 49
nieuwegin@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 76517799

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de Protestantse Gemeente te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de in dit financieel jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023 van de Protestantse Gemeente te Utrecht in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Protestantse Gemeente te Utrecht zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op de waarderingsgrondslagen, waarin uiteen is gezet dat de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN. De jaarrekening is opgesteld voor het college van kerkrentmeesters en de algemene kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Utrecht en voor het Classicale College voor de Behandeling van Beheerszaken met als doel de Protestantse Gemeente te Utrecht in staat te stellen om aan de verantwoordingsverplichtingen te voldoen. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de gemeenteleden, het college van kerkrentmeesters en de algemene kerkenraad van de Protestantse Gemeente te Utrecht en het Classicale College voor de Behandeling van Beheerszaken en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Verklaring over de in het financieel jaarverslag opgenomen andere informatie

Het financieel jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van kerkrentmeesters is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag van het college van kerkrentmeesters en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van kerkrentmeesters en de algemene kerkenraad voor de jaarrekening

Het college van kerkrentmeesters is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN. In dit kader is het college van kerkrentmeesters verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van kerkrentmeesters noodzakelijk acht om het opstellen van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

De algemene kerkenraad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de entiteit.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van kerkrentmeesters en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de algemene kerkenraad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Nieuwegein, 6 juni 2024

Van Ree Accountants

Digitaal ondertekend met Hix door

A. Hoogenboom AA

op 06-06-2024 20:40

VAN REE ACCOUNTANTS
vanaf IP x.x.x.52

A. Hoogenboom AA

Verklaring van het College van Kerkrentmeesters

Het College van Kerkrentmeesters van de Protestantse Gemeente Utrecht verklaart dat de jaarrekening over het jaar 2023 ingevolge ordinantie 11 is opgesteld. De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de "Richtlijn begroting en jaarverslaggeving Protestantse Kerk" zoals deze is voorgeschreven door het GCBB, het Generale College voor de Behandeling van Beheerszaken.

Datum : 19-6-2024

Dhr. T. van Stuijvenberg
voorzitter

Dhr. T. van Kooten
secretaris

Dhr. A.J. Holsappel
penningmeester

Verklaring van de Algemene Kerkenraad

De Algemene Kerkenraad van de Protestantse Gemeente Utrecht verklaart dat de jaarrekening over het jaar 2023 is opgesteld in overeenstemming met de 'Richtlijn begroting en jaarverslaggeving Protestantse Kerk' zoals deze is voorgeschreven door het GCBB, het Generale College voor de Behandeling van Beheerszaken. De jaarrekening is in eerste lezing voorlopig vastgesteld, daarna ter inzage is voorgelegd aan de gemeente en in tweede lezing definitief is vastgesteld.

Datum : 26-8-2024

Mevr. C. Köhler
voorzitter

Ds. B.A.M. Luttikhuis
scriba